

Till
Socialtjänstnämnden

Anmälan av rapport från tvärpolitiska arbetsgruppen för missbrukarvårdens utveckling

1 bilaga

Bakgrund

I samband med att socialtjänstnämnden 2004-08-23 godkände rapporten ”*Kartläggning av missbrukssituationen i Stockholms stad våren 2004*” Dnr 402-332/2003, beslutades att tillsätta en parlamentarisk arbetsgrupp med syfte att se över och bedöma de förslag till åtgärder som presenteras i kartläggningen samt att utarbeta en strategi för missbruksarbetet i Stockholm. Arbetsgruppen har haft till uppgift att göra viktiga prioriteringar för det fortsatta arbetet och ta fram en långsiktig handlingsplan som vilar på de förslag som finns i ärendet.

I gruppen har ingått Karin Rågsjö (v) sammankallande, Monika Lindh (s), Bertil Fredriksson (kd), Malin Strid (fp) och Hanna Broberg (m). Gruppen har träffats vid sju tillfällen under perioden oktober 2004 - februari 2005. Vid dessa möten har information inhämtats från representanter från olika verksamhetsområden inom socialtjänstförvaltningen, stadsdelsförvaltningar, Citypolisen och Statens institutionsstyrelse.

I bilagan redovisas den rapport som den tvärpolitiska arbetsgruppen tagit fram.

Eddie Friberg

Förslag till gemensamma prioriteringar de närmaste fem åren

Förord

Den kartläggning av stadens arbete med missbruk som presenterades sommaren 2004 visar tydligt att det finns ett stort behov av långsiktighet och kontinuitet i arbetet. Ansvaret för den situation vi har i Stockholm vilar på samtliga partier, utvecklingen har skett gradvis sedan början av 90-talet. För att hitta en väg in i framtiden behövs en gemensam strategi för att bestående resultat. Vissa frågor kommer vi aldrig att kunna enas omkring på grund av ideologiska skillnader. I andra frågor har vi en samsyn och här kan samverkan leda framåt. Detta är en nödvändighet i en stad där ökad alkoholkonsumtion samt stor tillgång på narkotika bidrar till en negativ utveckling.

Förebyggande

Barn och ungdom

- Det förebyggande arbetet ska vara i fokus. Särskilda insatser för flickors/unga kvinnor i riskzon ska utvecklas. Varje stadsdel/socialförvaltning/område ska ha ett aktivt förebyggande arbete riktat till barn och ungdomar samt samverka med andra aktörer. En kontinuerlig samverkan mellan socialtjänst, skola, fritid, psykiatri, frivilligorganisationer är nödvändig för att gemensamt skapa hållbara förebyggande strategier inom befintliga strukturer. Det arbete som genom Precens har inneburit en kraftsamling runt det förebyggande arbetet ska vara navet i stadens fortsatta förebyggande arbete. Insatserna för att informera och ge tonårsföräldrar mer kunskap om alkohol, droger och ska fortsätta och utvecklas. Föräldrar ska erbjudas föräldrautbildning; från graviditeten fram till dess att barnet är tonåring
- Den lokala organisationen i staden (stadsdel, socialförvaltning, område) ska samverka med landstinget via MVC, BVC, psykiatri, primärvård samt polis. Samverkan ska syfta till att snabbt kunna ge hjälp och stöd vid behov. Gemensamma vårdplaner ska upprättas vid varje enskilt ärende som berörs av insatser från både staden och landstinget.
- Varje stadsdel/socialförvaltning/område ska själva eller tillsammans med andra ha verksamheter som riktar sig till barn till missbrukare, barn till psykiskt funktionshindrade men även andra barn och ungdomar i riskzon.
- Staden ska verka för att höja kulturkompetensen för att lättare kunna kommunicera med barn –ungdomar och föräldrar med annan kulturell bakgrund.

- Intensifiera arbetet med barn- och ungdomar som befinner sig i riskzon för kriminell verksamhet samt för alkohol- och drogproblematik. Särskilt följa de ungdomar som inte påbörjar/ eller inte avslutar gymnasieutbildningen. På sikt bygga upp en dygnet runt avdelning på Maria Ungdom – en utredningsresurs- för att kunna göra egna snabba utredningar.

Unga Vuxna (18 -25 år)

Unga vuxna är en viktig målgrupp för det förebyggande arbetet, många i målgruppen har en mycket hög alkoholkonsumtion och risken finns att de grundlägger ett förhållande till alkohol som på sikt kan leda till beroende. Unga vuxna i Stockholmsområdet befinner sig i hög utsträckning inom den eftergymnasiala utbildningen på Universitetet och de olika högskolorna, det finns förutsättningar för staden att genom samverkan med högskolorna ta fram metoder för att nå unga vuxna i riskzon. Stockholms krogar har i hög utsträckning unga vuxna som målgrupp, redan nu finns en stor efterfrågan från krogarna om utbildning i ansvarsfull alkoholserving. Det intresset är viktigt att värna för att få till stånd en långsiktighet och en kontinuitet i frågan.

- Utveckla uppsökande insatser mot målgruppen 18 – 25 i samverkan med landstinget.
- Tillsammans med landstinget skapa missbruksenheter som vänder sig till unga vuxna och där det finns flexibelt öppethållande och där målsättningen är tidigt upptäckt.
- Utveckla stadens information om alkohol- och drogfrågor med inriktning på bl.a. unga vuxna.

Missbruk

Stockholms missbrukssituationen är allvarlig, en ökad alkoholkonsumtion samt ökad tillgång på narkotika gör situationen komplex. Staden ska bygga upp sina vård- och behandlingsresurser för att kunna ta emot unga vuxna och ha en struktur som gynnar flexibilitet och mångfald i vård utbudet. En ökad samverkan mellan stadsdelarna är en av förutsättningarna för att kunna utveckla missbruksvården. Dessutom ska staden öka sin samverkan med landstinget, Sis kriminalvården samt andra vårdgivare.

- Tillskapa och upprätthålla fungerande vårdkedjor i stadsdelarna samt på Enheten för hemlösa. I varje enskilt ärende ska en plan upprättas vid inledningen av behandlingen. I de fall där det föreligger LVM/LVU-placering ska planen upprättas tillsammans med Sis eller andra aktörer. Eftervården ska förstärkas. Långsiktighet är ett nyckelbegrepp för att förhindra återfall i missbruk. Frivilligorganisationerna har en viktig funktion i samverkan med stadens verksamhet.
- Rekommendera samtliga stadsdelsförvaltningar att sänka den nedre åldersgränsen till 18 år för missbruksenheterna.
- Utveckla de daghärbargen som nu är i gång i dialog med organisationerna. Intensifiera stadens uppsökande arbete gentemot daghärbargen/härbargen. Utökad samverkan mellan staden och frivilligorganisationerna.
- Tillsammans med Maria Ungdom och Sis särskilt bevaka unga missbrukares situation och möjlighet till vård och behandling. Intensifiera arbetet med ungdomar i riskzon samt missbrukare med annan etnisk bakgrund.

- Särskilt och i samverkan med landstinget följa utvecklingen av substitutionsbehandling, ex. Subutex- och Metadonbrukarna för att kunna möta deras behov.
- I samverkan med landstinget och Sis utveckla stadens metodarbete när det gäller missbrukare med psykiatrisk diagnos.
- Tillsammans med polis och landsting kontinuerligt arbeta för att minska antalet drogarenor.
- Genom utbildning och kompetensutveckling utbilda hemtjänsten för att nå äldre missbrukare.

Boende

- Tillskapa en spektra av olika boendeformer för missbrukare på väg ur sitt missbruk. Prioritera boende frågan – bort från härbärgen. De kommunala bostadsbolagen borde garantera att en större del av beståndet gick till försökslägenheter med möjlighet till ett eget kontrakt.
- Tillsammans med landstinget utveckla boendeformer speciellt inriktade på personer med dubbeldiagnos och där annat boende inte är lämpligt
- Speciella boende för kvinnor
- Särskilt bevaka äldre missbrukares boendeförhållanden och vid behov tillskapa nya boenden med inriktning på ett långsiktigt boende.
- Förstärka kontakterna med bostadsföretagen för att förhindra vräkningar.

Kompetensutveckling/forskning/utbildning

- Utveckla uppföljning och utvärdering av arbetet med missbrukare i samtliga stadsdelar.
- Strukturerad information till stadsdelarna för att sprida information om nya rön och evidensbaserade metoder.
- Kontinuerlig kompetensutveckling.
- Intensifiera forskning och utvecklingsarbete om verksamma metoder –sprida resultaten genom att utveckla informationen till berörd personal.
- Ytterligare utveckla Maria Ungdoms förutsättningar att bli ett kompetenscentrum.

Övrigt

- Öka tillgängligheten via en förstärkt hemsida som ger information till allmänheten vart de kan vända sig för råd, stöd och hjälp. Hemsidan ska även informera om frivilligorganisationernas arbete.
- Ökad brukarmedverkan.